

5

Total No. of Printed Pages—4

**3 SEM FYUGP PHIC3A**

**2025**

( Nov/Dec )

**PHILOSOPHY**

( Core )

Paper : PHIC3A

**( Fundamentals of Classical Logic )**

*Full Marks : 60*

*Time : 2 hours*

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) “তৰ্কবিজ্ঞান হ’ল মননশীল চিন্তাৰ অধ্যয়ন।” এই  
সংজ্ঞাটো এলড্ৰিচে / ষ্টেবিংয়ে আগবঢ়াইছে।

“Logic is the study of reflective thinking.”

This definition is proposed by Aldrich /  
Stebbing.

(b) I বচনৰ দুয়োটা পদ ব্যাপ্য / অব্যাপ্য।

Both terms of I proposition are distributed /  
undistributed.

( 2 )

(c) প্রতিবর্তিত বচনৰ উদ্দেশ্য পদ আৰু প্রতিবর্তনীয় বচনৰ উদ্দেশ্য পদৰ সৈতে একে / বেলেগ।

Quality of converted and converse is similar / different.

(d) যদি কোনো ন্যায় অনুমানত এটা আধাৰ বচনত হেতু পদটো ব্যাপ্য নহয়, তেন্তে অবৈধ / অব্যাপ্য হেতুদোষ সংঘটিত হ'ব।

If the middle term does not distributed in any premise of a syllogism, illicit / undistributed middle will occur.

(e) ব্যতিৰেকী প্ৰণালীয়ে কাৰ্যৰ পৰা কাৰণ অন্বেষণ কৰিব পাৰে / নোৱাৰে।

The method of difference can / cannot enquire the cause from the effect.

(f) প্ৰমাণীকৰণ হ'ল প্ৰকল্প গঠনৰ প্ৰথম / শেষ স্তৰ।

Verification is the first / last stage of formation of hypothesis.

2. তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা :  $3 \times 4 = 12$

Write short notes on the following :

(a) তৰ্কবিজ্ঞানৰ উপযোগিতা

Utility of Logic

(b) সম্বৰ্তন

Conversation

( 3 )

(c) ন্যায়ৰ গঠন

Structure of Syllogism

(d) প্ৰকৃতিৰ এককপতা বিধি

Law of Causation

3. “পদৰ বাচ্যার্থ আৰু লক্ষণার্থৰ সম্বন্ধ বিপৰীতমুখী।” এই উক্তিটো উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। 11

“The relation between Denotation and Connotation of a term is inverse.” Explain the statement with examples.

অথবা / Or

বচনৰ চতুৰ্থবৰ্গীয় শ্ৰেণীবিভাজনৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা।

Discuss the four-fold classification of proposition with examples.

4. আগমন আৰু নিগমন অনুমানৰ মাজৰ সম্পর্ক বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe the relation between Inductive and Deductive inference.

অথবা / Or

প্ৰতিবর্তন কাক বোলে? উদাহৰণসহ প্ৰতিবর্তনৰ নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।  $2+9=11$

What is obversion? Explain its rules with examples.

5. ন্যায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ সাধাৰণ নিয়মসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

Define syllogism. Explain the general rules of categorical syllogism.

অথবা / Or

- ন্যায় অনুমান কি ? ন্যায় অনুমানৰ প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is syllogism? Discuss the nature of syllogism.

6. পৰীক্ষণমূলক প্ৰণালীকেইটা কি কি ? মিলৰ পৰিশেষ প্ৰণালীটো উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What are the experimental methods? Explain with examples of Mill's method of residues.

অথবা / Or

- প্ৰকল্প কাক বোলে ? প্ৰকল্পৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 2+8=10

What is hypothesis? Describe the different kinds of hypothesis.

\*\*\*